

U 21/2014 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen om ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning samt om kommissionens meddelande till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén (*ekologisk produktion*)

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen Europeiska kommissionens förslag av den 24 mars 2014 till Europaparlamentets och rådets förordning om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr XXX/XXX

(Official controls Regulation) och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 834/2007 och kommissionen meddelande till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén Handlingsplan för den ekologiska produktionens framtid i Europeiska unionen samt en promemoria om förslaget och meddelandet.

Helsingfors den 8 maj 2014

Trafik- och kommunminister *Henna Virkkunen*

Konsultativ tjänsteman Tero Tolonen

JORD OCH SKOGSBRUKSMINISTERIET

PROMEMORIA EU/2014/0843
28.4.2014 EU/2014/0847

**FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING OM
EKOLOGISK PRODUKTION OCH MÄRKNING AV EKOLOGISKA PRODUKTER, OM
ÄNDRING AV EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) NR
XXX/XXX [OFFICIAL CONTROLS REGULATION] OCH OM UPPHÄVANDE AV
RÅDETS FÖRORDNING (EG) NR 834/2007**

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET,
EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOM-
MITTÉN HANDLINGSPLAN FÖR DEN EKOLOGISKA PRODUKTIONENS FRAMTID I
EUROPEISKA UNIONEN**

HANDLINGAR

COM(2014) 180 slutlig

COM(2014) 179 slutlig

1 Allmänt

Kommissionens mål för den nya lagstiftningen och handlingsplanen är att undanröja hinder för den ekologiska produktionen inom Europeiska unionen (EU) och att förbättra sektorns konkurrenskraft. Målet är att garantera rättvis konkurrens, att skapa en bättre fungerande inre marknad och att stärka konsumenternas förtroende för ekologiska produkter. De specifika målen för reformen är att förtydliga och förenkla produktionsreglerna, framför allt genom att ta bort ett flertal av de gällande undantagen och genom att minska den administrativa bördan. Ett mål är också att effektivisera kontrollen genom att ett riskbaserat kontrollsystem införs. När det gäller handeln med tredjeländer är målet att anpassa förutsättningarna för import samt att med hjälp av bilaterala avtal förbättra exportmöjligheterna för ekologiska produkter som producerats inom EU.

2 Förslagets huvudsakliga innehåll

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (eu) nr xxx/xxx (Official controls Regulation) och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 834/2007

De särskilda produktionsreglerna samlas i en bilaga till den föreslagna förordningen, vilket innebär att man tar hänsyn till tydlighetsaspekten. Samtidigt ges kommissionen befogenhet att ändra eller komplettera produktionsreglerna genom delegerade rättsakter. Produktionsreglerna stärks och harmoniseras genom att ett flertal undantag tas bort, utom i de fall då tillfälliga åtgärder är nödvändiga för att göra det möjligt att fortsätta eller återuppta den ekologiska produktionen i en katastrofsituation.

Ekologiska jordbruksföretag måste förvaltas helt och hållet i enlighet med kraven för ekologisk produktion och retroaktivt godkännande av omställningsperioden är i princip inte längre möjligt. Samtliga ingredienser av jordbruksursprung som ingår i ekologiska bearbetade produkter måste vara ekologiska.

Andra ekologiska aktörer än jordbrukare och aktörer som producerar alger och vattenbruksdjur är skyldiga att utveckla ett system för att förbättra sin miljöprestanda. Kravet gäller dock inte mikroföretag.

Förslagets syfte är att avskaffa den möjlighet att bevilja undantag för vissa typer av detaljhandlare som ges i rådets förordning (EG) nr 834/2007 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av förordning (EEG) nr 2092/91 (ekoförordningen).

Kontrollsystemet förbättras genom att alla kontrollrelaterade bestämmelser samlas i en

enda lagtext inom ramen för kommissionens förslag till en förordning om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet inom livsmedels- och fodersektorn.

Den riskbaserade strategin för offentlig kontroll förstärks genom att det krav på att årligen kontrollera överensstämelse för alla aktörer, vilket föreskrivs i ekoförordningen, tas bort. Detta kommer att göra det möjligt att anpassa kontrollfrekvensen, genom delegerade rättsakter som antas i enlighet med förordning (EU) nr XX/XXX (Official Controls Regulation), så att aktörer med en låg riskprofil kontrolleras mer sällan än en gång per år eller omfattas av reducerade årliga fysiska kontroller, medan aktörer med högre riskprofil skulle kontrolleras mer.

Ett system för gruppcertifiering införs för småbrukare i EU med gårdar på mindre än fem hektar i syfte att minska kostnaderna för inspektion och certifiering och den administrativa bördan i samband med detta. Detta kommer också att stärka de lokala nätverken, bidra till bättre avsättningsmöjligheter och garantera jämlika konkurrensvillkor i förhållande till aktörer i tredje land.

Förslaget innehåller också nya bestämmelser som ska tillämpas bland annat när maximala halter av rests substanser av växtskyddsmedel upptäcks.

I förslaget anges slutligen också vilka åtgärder som bör vidtas i hela EU i fråga om breda kategorier av samma typ av bristande efterlevnad för att säkra en rättvis behandling av aktörerna, en väl fungerande inre marknad och för att bevara konsumenternas förtroende, utan att sådana åtgärder föregriper fastställandet av sanktioner, då detta är inom medlemsstaternas behörighet.

Handelsordningen är avsedd att förbättra konkurrensvillkoren för de ekologiska aktörerna i Europeiska unionen och i tredjeländer och att sörja för fortsatt förtroende från konsumenternas sida. Möjligheten att ingå likvärdighetsavtal med tredjeländ kvarstår medan systemet med unilateralt likvärdighet avvecklas. Det föreslås att systemet med erkännande av kontrollorgan successivt ersätts av en överensstämelseordning.

Enligt kommissionen träder reformen i kraft den 1 juli 2017.

3 Förslagets huvudsakliga innehåll

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén: Handlingsplan för den ekologiska produktionens framtid i Europeiska unionen

I handlingsplanen redovisas Europeiska kommissionens strategi för ekologisk produktion samt kontroller och handel för det kommande årtiondet. De prioriterade områdena i handlingsplanen fokuserar på att göra producenterna mer konkurrenskraftiga, befasta konsumenternas förtroende och att stärka den yttre dimensionen av EU:s system för ekologisk produktion.

Kommissionens centrala åtgärder för att förbättra konkurrenskraften är ökade informationsåtgärder, säljfrämjande åtgärder och undersökningar samt reviderade kriterier för offentlig upphandling av livsmedel och cateringtjänster. Kommissionen kommer att stärka forskningen på området, utnyttjandet av forskningsresultat och de tematiska nätverken samt specificera forsknings- och innovationsprioriteringar. Dessutom publicerar kommissionen regelbundet statistisk information om ekologisk produktion. För att garantera konsumenternas förtroende kommer kommissionen bland annat att utveckla elektronisk certifiering av import och för den inre marknaden och föreslår en egen tulltariff för ekologiska produkter (Taric). För att stärka den yttre dimensionen kommer kommissionen att undersöka möjligheten till ett plurilateralt avtal med centrala handelspartner. Kommissionen kommer att också att undersöka olika möjligheter att utveckla statistiken om handeln med tredjeländer.

4 Förslagets konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Det är svårt att bedöma de slutliga ekonomiska konsekvenserna av förslaget.

Om produktionsreglerna blir avsevärt stramare jämfört med gällande lagstiftning, kan en del av aktörerna inom primärproduktionen få svårigheter att fortsätta med det ekologiska produktions sättet. Syftet med förslaget är att

förbättra kontrollernas effektivitet, och övergången till ett riskbaserat kontrollsystem skulle minska den administrativa bördan och de kontrollavgifter som tas ut av aktörerna. Om kontrollen enligt förslaget utvidgas till att även gälla detaljhandeln, kan det leda till höjda kontrollavgifter och administrativa kostnader. Detta kan också leda till att en del butiker slutar sälja ekologiska produkter.

4.2 Konsekvenser för lagstiftningen

Förslaget till förordning är direkt tillämplig lagstiftning. På grund av förslaget till förordning kan det krävas ändringar av teknisk karaktär och vissa anpassningar i lagstiftningen om tillsyn över ekologisk produktion (RP 47/2014).

5 Meddelandets konsekvenser

Meddelandet har varken konsekvenser för lagstiftningen eller ekonomiska konsekvenser.

6 Förslagets rättsliga grund och förhållande till subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen

Förslagets rättsliga grund är artikel 42.1 och artikel 43.2 (jordbruk) i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Förslaget kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

I förslaget ses den gällande kvalitetsordning som fastställts inom ramen för EU:s gemensamma jordbrukspolitik (GJP) över. Unionen har delad behörighet med medlemsstaterna när det gäller produktionen av jordbruksprodukter och livsmedel och handeln med dessa på marknaden i EU och åtgärder för att garantera att den inre marknaden för ekologisk produktion fungerar korrekt. En ordning för ekologisk produktion som omfattar hela unionen, som en del av den övergripande gemensamma jordbrukspolitiken, är mer effektivt än 28 individuella system. En sådan ordning möjliggör dessutom en starkare och mer konsekvent handelspolitik gentemot globala handelspartner, särskilt genom att unionens förhandlingsposition stärks.

Statsrådet anser att den föreslagna rättsliga grunden är adekvat. Förslaget kan anses överensstämma med subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen.

7 Ålands behörighet

Förslaget hör enligt 18 § 15 punkten i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) till Ålands behörighet.

8 Nationell behandling

Förslaget och meddelandet har föredragits för sektionen för jordbruk och livsmedel (EU 18) den 28 april 2014.

Förslaget föredrogs för undersektionen för ekologisk produktion den 16 april 2014.

9 Behandling av förslaget i Europeiska unionens organ

Förslaget lades fram för rådets arbetsgrupp den 10 april 2014.

10 Statsrådets ståndpunkt

Förslaget till förordning

Förslaget till förordning innehåller element som är fördelaktiga med tanke på Finlands mål och som kan understödjas, bland annat förenkling av reglerna och reformer ägnade att minska den administrativa bördan. Förslaget innehåller dock också ett flertal ändringsförslag som kan försvåra de finländska aktörernas ställning, vilket innebär att förslaget måste preciseras ytterligare. Det bör separerat bedömas om det är ändamålsenligt att kontrollen omfattar detaljhandeln.

Statsrådet anser att den föreslagna delegeringen av behörighet till kommissionen när det gäller komplettering eller ändring av produktionsreglerna kräver ytterligare utredning. Den föreslagna delegeringen av behörighet kan inte till alla delar anses vara tillräckligt exakt och avgränsad. Delegeringen av behörighet ska också vara tidsmässigt begränsad. Produktionsreglerna utgör en central del av den grundläggande rättsakten, och därför ska de till väsentliga delar ingå i grundförordningen.

I de detaljerade produktionsreglerna ingår beaktandet av finländska jordbrukares och andra företags förhållanden som en väsentlig del, särskilt i fråga om vissa undantag som ingår i gällande lagstiftning, till exempel användningen av konventionellt producerat förökningsmaterial för växter eller av konventionellt uppfödda avelsdjur samt kontrollen av butiker i detaljhandeln.

Statsrådet understöder en övergång till riskbaserad kontroll, eftersom kontrollen då kan riktas effektivare än för närvarande och man också kan få till stånd kostnadsbesparingar.

Statsrådet anser att den föreslagna lagstiftningsreformen bör syfta till att minska den administrativa bördan, samtidigt som man sörjer för att konsumenternas förtroende för ekologiskt producerade produkter bevaras.

Meddelandet om en handlingsplan

Kommissionens handlingsplan kan godkännas och den bidrar också till att främja målen och åtgärderna i regeringens program för utveckling av ekobranschen.